

Pietarsaaren suomalaisen seurakunnan lausunto Merilän toimintakeskuksen käytöstä ja tarpeesta tulevaisuudessa

1. Seurakunnan lausunnon prosessista

Pietarsaarensuodun seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto päätti kokouksessaan 20.2.2024 pyytää yhtymän seurakunnilta lausunnot Merilän toimintakeskuksen käytöstä ja tarpeesta tulevaisuudessa. Pietarsaaren suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvosto päätti kokouksessaan 12.3.2025, että se järjestää ennen lausunnon jättämistä kirkkolain 3-luvun 3§ 1.-3.momentin mukaisen seurakuntalaisten kuulemistilaisuuden, jossa tiedotetaan Merilän nykytilanteesta (vesivahinko, Kronqvistin raportit kiinteistön kunnosta) ja jossa keskustellaan Merilän tarpeesta tulevaisuudessa. Lisäksi seurakuntaneuvosto päätti, että nuorten vaikuttajaryhmän ajatuksia kuullaan Merilästä, koska lapset ja nuoret ovat Merilän tärkeä käyttäjäryhmä. Seurakuntalaisia on myös tiedotettu mahdollisuudesta soittaa tai lähettää sähköpostia seurakuntaneuvoston jäsenille tai seurakuntatoimistoon. Kouluikäiset ovat kaverikerhossa kertoneet omia ajatuksiaan Merilästä ja nuoret ovat kertoneet isokoulutuksessa ja viestein nuorisotyönohjaajille Merilän merkityksestä.

2. Lausuntoa varten kerätty taustamateriaali

Merilän toimintakeskuksen historia alkaa jo ennen Merilän rakentamista, kun suomalaisten seurakuntalaisten aikanaan perustama Larsmon kesäkoti kävi liian ahtaaksi ja kesäkotiyhdistys lähti yhteistyökumppaniksi Merilän suunnitteluun ja rakentamiseen. Vuosikymmenten aikana seurakuntalaiset ovat olleet mukana Merilän rakennus- ja kunnostustöissä laajalti eri puolella aluetta. Merilä valmistui vuonna 1983, sen 40-vuotisjuhlaa juhlittiin suomalaisen seurakunnan järjestämänä samanaikaisesti seurakunnan 60-vuotisjuhlien aikaan. Lapuan piispa Matti Salomäki osallistui Merilän juhlapäivään helatorstaina 18.3.2023.

Pietarsaaren suomalaisen seurakunnan strategiassa ”Ovet auki elämään” Merilä mainitaan strategian kolmannessa osassa ”Ovet auki rakkaudessa”, jossa käydään läpi seurakunnan strategisia tavoitteita ihmisten osallisuuden näkökulmasta. Siihen vaikuttaa myös se, missä tiloissa seurakunta toimii. Strategiassa todetaan: ”Toimimme seurakuntamme alueella tärkeimpinä toimintapaikkoina kaupunginkirkko ja Merilän toimintakeskus.” Strategiaa valmisteltiin keväällä 2021 ja sen taustamateriaalina oli muun muassa seurakuntalaisille tehty kysely. Siinä nousi vahvasti esiin Merilän merkitys kaikenikäisille seurakuntalaisille. Siksi Merilä nostettiin myös strategiassa esille, koska kyselyn perusteella toiminta Merilässä nähtiin seurakuntalaisten mukaan tärkeänä ja yhteisöllisyyttä ylläpitävänä ja lisäävänä tekijänä seurakunnan toiminnassa.

Keskustelu- ja infotilaisuus Merilän tilanteesta järjestettiin seurakuntakeskuksessa 20.3.2025. Tilaisuudessa oli 40 osallistujaa. Kirkkoherra Lotta Endtbacka esitteli kiinteistöpäällikkö Thomas Kronholmin tilaisuutta varten laatiman aineiston Merilän kiinteistöjen tilasta. Lisäksi osallistujilla oli mahdollisuus tutustua insinööritoimisto Kronqvistin laatimiin selvityksiin Merilän rakennusten kunnosta. Tämän jälkeen keskusteltiin Merilästä, sen merkityksestä seurakuntalaisille ja alueen suomenkielisille, tulevaisuuden rakennustarpeista ja muista Merilän tulevaisuuden näkymistä.

Tilaisuuteen osallistuneet seurakuntalaiset nostivat esiin Merilän merkityksen suomenkielisten identiteetin näkökulmasta, Merilän taustat jo kesäkotiyhdistyksen ajoilta asti, Merilä koettiin tärkeämmäksi seurakunnan kannalta kuin seurakuntakeskus, lapsuuden ja nuoruuden kokemukset Merilästä pysyvät aikuisenakin muistoissa ja sitouttavat seurakuntaan, Merilä on nuorille hyvin tärkeä. Seurakuntalaiset kyselivät Merilän ylläpidosta ja jatkuvan remontoinnin puutteesta, koettiin, ettei vaativassa meri-ilmastossa olevista rakennuksista ole pidetty riittävän hyvin huolta vuosien varrella. Samoin kysyttiin, kuinka on mahdollista, etteivät muut yhtymän seurakunnat käytä omaa kiinteistöä, vaan käyttävät ulkopuolista toimijaa leirien järjestämiseen. Samoin kysyttiin, miksi Pörkenäs sällskapet ei ota osaa yhteisen puhdistuslaitoksen kustannuksiin. Huoli Merilän myymisestä tuli myös esiin ja nähtiin sillä olevan suuret, merkittävät vaikutukset suomalaisen seurakunnan toimintaan. Myös Merilän merkitys suomenkielisten turvalliseksi koettuna ”omana paikkana” sekä osana suomenkielistä identiteettiä ja paikalliskulttuuria nousi esiin keskustelussa.

Ideoita jatkoa ajatellen tilaisuudessa mainittiin mahdollisen yhteistyön/sponsorin kartoittaminen (yritykset, yhdistykset ja muut yhteisöt), sen selvittäminen, mikä päärakennuksen osalta olisiärkevintä, mikä olisi taloudellisin ja kannattavin ratkaisu, toivottiin, että kaikki kolme seurakuntaa sitoutuvat Merilän käyttämiseen tulevaisuudessa, että jatkossa Merilän kunnossapito olisi aktiivisempaa. Myös Merilän tontin maiseman ja ympäröivän luonnon arvo todettiin lukuisissa puheenvuoroissa sekä toivottiin rannan uintimahdollisuuden parantamista. Tilaisuuden aikana kannettiin myös huolta seurakunnan toiminnan mahdollistumisesta, kun Merilä on näin kauan pois käytöstä.

Seurakunnan toiminnan kannalta Merilän sulkeminen toistaiseksi on aiheuttanut paljon toiminnan uudelleenjärjestelyä. Lasten ja nuorten sitoutuminen leireihin muuttuu, kun ollaan useassa eri paikassa leirillä. Leireillä kaippuu Merilään korostuu ja Merilän leirejä kaivataan. Tällä hetkellä työntekijöiden työaika kuluu paljon eri leiripaikkojen etsimiseen ja tutustumiseen uusiin leirin pitopaikkoihin esimerkiksi turvallisuuden näkökulmasta. Työntekijöiden kuormitus kasvaa, kun leirien ja tapahtumien pitopaikka vaihtuu jatkuvasti. Aikuistyön osalta Raamattupiirit järjestetään seurakuntakeskuksessa ja se on saatu vakiinnutettua, mutta toiminnasta todetaan, ettei se ole sama kuin pitää piiriä Merilässä. Seurakunnan yhteiset tapahtumat on tällä hetkellä pidettävä muualla.

Koululaiset saivat kertoa, mikä heidän mielestään on kivaa Merilässä. Kouluikäisten vastauksissa korostui Merilän luonto, että saa olla ulkona pihalla ja yhdessä kavereiden kanssa.

Nuorten vaikuttajaryhmän, isokoulutuslaisten ja jo aikuistuneiden nuorten viesteissä korostuu Merilän merkitys nuorten yhteisöllisyyttä luovana tekijänä. Yhteinen tuttu paikka, jossa on turvallista olla leireillä ja jonka merkitys säilyy aikuisuuteen saakka. Merilän luonto, meri ja sauna kuuluvat nuorten mielestä Merilän merkityksellisiin asioihin. Merilä on koettu korvaamattomaksi kohtaamisen ja kasvun paikaksi. Erityisesti paikan tunnelma ja upea miljöö ovat luoneet turvallisen ympäristön monelle kokea elämänsä ensimmäisiä itsenäisyyden hetkiä pienestä leiriläisestä, rippikoululaiseksi ja isoseksi saakka.

Nuorten mielestä Merilässä on parasta se, että se on ihan oikean meren äärellä ja siellä on mahtava tunnelma, kun omat sisarukset ja vanhemmatkin ovat olleet samassa paikassa leireillä. Nuorille tilat ovat rakkaat ja he toivovat niiden säilyttävän oman tyylinsä, ei liian klinistä tunnelmaa. Sauna,

uiminen ja metsä korostuu vastauksissa. Piha ja ympäristö koetaan turvallisiksi ja meren läheisyys ja uimisen helppous ovat Merilän plussia. Myös Merilän ruuat saavat nuorilta kehuja.

Merilästä saadut muistot ovat aikuistuville nuorille korvaamattomia, ja sellaisia pitäisi nuorten mielestä olla mahdollista saada lasten ja nuorten jatkossakin kokea. Paikan ainutlaatuisuus ja toimivuus piilee nuorten mukaan myös hyvin suunnitelluissa tiloissa, jossa oli tilaa yhdessäololle ja rauhoittumiseen. Ystävyudet, mitä Merilässä sai, ovat nuorilla ja nuorilla aikuisilla kantaneet läpi elämän. Paljon olisi toisin, jos Merilä ja sen myötä mielenkiintoinen leiri- ja isostoiminta ei olisi vienyt aikanaan mukanaan ja aktivoinut nuoria mukaan seurakunnan toimintaan. Ilman Merilää vastaavaa vetovoimaa olisi ollut haastavaa tai mahdotonta saavuttaa, ja ne nuoret, jotka Merilässä tapasivat ja verkostoituivat eivät todennäköisesti olisi sitä kohtaamista saaneet. Tämä vielä korostuu nykypäivänä, kun seurakunnat pohtivat, miten nuoret tavoitetaan ja kohdataan.

Merilä on toiminut Pietarsaaren seurakuntalaisten kohtaamispaikkana ja erityisen läheinen suhde Merilään on alueen nuorilla, jotka ovat päässeet nauttimaan ainutlaatuisesta kohtaamispaikasta luonnon äärellä niin lastenleirien, rippileirien ja muun toiminnan lomassa. Merilä on alueena hyvin soveltuva leirikeskukseksi ja alueen rakennukset tukevat päärakennuksen toimintaa (=päärakennuksessa vain sali, ruokala, keittiö ja tukitoiminnot) sauna ja majoitustilat erikseen, joka tuo rauhaa alueelle sekä on myös tärkeä osa mm. rippileiriä, jolloin nuoret voivat viettää aikaa itsenäisesti. Merilän rakennukset soveltuisivat laajempaankin käyttöön ja varsinkin saunarakennuksen oleskelutilat ovat olleet suosittuja. Saunassa on saanut myös Pohjanmaan parhaat löylyt.

Nuoret aikuiset toivovat, että päärakennuksen vesivahinko korjataan ja alueen rakennukset nykyaikaistetaan, jotta ne palvelevat myös nykyisiä ja tulevia lapsia ja nuoria sekä auttavat kasvun tiellä. Heidän näkemyksensä on, ettei kaikkea ei voi mitata rahassa, ja oman ikäluokan kokemus Merilästä on yksi sellainen. Nuoret aikuiset toivovat, että tämä sama kokemus saa elää tulevissa nuorissa. Lisäksi he kiinnittivät huomiota siihen, että työryhmien kokoonpanot, osaaminen sekä riittävät tiedot ja kustannukset ym. on tarkkaan selvitetty ennen korjaukseen ryhtymistä.

Seurakuntalaiset ovat muissa yhteyksissä (keskustelut, puhelinsoitot, sähköposti) kertoneet ajatuksiaan Merilän tulevaisuudesta. Huoli Merilästä on yhteinen nimittäjä ja että Merilä on ehdottoman tärkeä seurakuntalaisille, sen säilyttäminen on seurakuntalaisten näkökulmasta osa identiteettiämme. Lisäksi seurakuntalaisilla on ollut esimerkiksi ajatuksia siitä, että remontointi on syytä tehdä niin, ettei se karsi mahdollisia ulkopuolisia käyttäjiä pois (riittävät keittiötilat) ja on ideoitu, että Merilää voisi käyttää hyvin laajasti eri toimijoiden järjestämään toimintaan (esimerkkeinä mainittu seniorit, päihdekuntoutujat, talviuinti, majoitustoiminta, äitienpäivälounaat, pikkujoulut). Erilaisia seurakuntayhtymän ulkopuolisia toimijoita on Merilää jo käyttänyt toiminnassaan ja sitä voisi lisätä ulkopuolisen markkinoinnin avulla (esimerkiksi Visit Pietarsaari).

Pietarsaaren suomalaisen seurakunnan seurakuntaneuvosto pitää Merilää olennaisena osana seurakunnan toimintaa. Se on paikka, jossa järjestetään lasten ja nuorten leirejä, voidaan järjestää eri-ikäisiä seurakuntalaisia kokoavia tapahtumia (esimerkiksi Makkaraa Merilässä- tapahtumat, Merilän 40-vuotisjuhla yhteislauluineen) ja se soveltuu myös muihin erilaisiin tilaisuuksiin (Raamattupiirit, askartelupäivät, yhteistyö järjestöjen kanssa). Lisäksi on muistettava jo pelkkä Merilän olemassaolo ainutlaatuisena meriympäristönä, jonne alueen asukkaat ja kauempanakin

asuvat hakeutuvat virkistäytymään ja rauhoittumaan. Merilän kokemukset osaltaan lisäävät sitoutumista myös asumiseen ja viihtymiseen Pietarsaaren kaupungissa. Tätä mahdollisuutta seurakunta on kiinnostunut jatkossa kehittämään (hiljaisuuden polut, pyhiinvaellus nousevana trendinä). Seurakuntaneuvoston tehtävänä yhdessä kirkkoherran kanssa on johtaa seurakunnan toimintaa niin, että seurakunta tukee ja palvelee seurakuntalaisiaan parhaalla mahdollisella tavalla. Edellä esitetty osoittaa, että seurakuntalaisille Merilällä on suuri merkitys monella eri tavoin.

3. Pietarsaaren suomalaisen seurakunnan lausunto

Pietarsaaren suomalainen seurakunta

1. pitää oman seurakuntansa kannalta Merilän toimintakeskusta kirkon jälkeen tärkeimpänä toimintapaikkanaan, se on osa seurakunnan kokemusta omasta itsestään ja osa suomenkielisten identiteettiä, sen merkitys on suurempi kuin Merilän alueella olevat kiinteistöt.
2. esittää Merilän toimintakeskuksen remontoimista niin, että siellä on mahdollista toteuttaa seurakunnan ja muiden toimijoiden toimintaa, erityisesti leirejä. Merilän sulkeminen on aiheuttanut seurakunnan toiminnalle vaikeuksia ja osoittanut, kuinka tärkeä Merilä on suomalaiselle seurakunnalle ja suomenkielisille alueen asukkaille.
3. pyytää Pietarsaarensuudun seurakuntayhtymää selvittämään toimintakeskuksen rakennusten remontointijärjestyksen siten, että toiminta Merilässä mahdollistuisi mahdollisimman pian. Suomalaisen seurakunnan näkökulmasta tämä tarkoittaisi moduulien, saunan sekä ns. vahtimestariasunnon remontoimista leirikäyttöön soveltuvaksi. Päärakennuksen osalta on mietittävä huolellisesti, mikä on järkevää kokonaisuuden kannalta ja että lopputulos olisi kestävä sekä rakennuksen että seurakuntayhtymän talouden kannalta
4. esittää, että muut yhtymän seurakunnat sitoutuvat Merilän käyttöön ja omalta osaltaan miettivät, miten Merilän rakennukset parhaiten palvelisivat seurakuntien toimintaa.